

Handelsbankenin talousennuste: elpyminen huteralla pohjalla

- Suomen talous kasvaa 2016–18 keskimäärin prosentin verran, mikä on lähellä arviotamme Suomen pitkän ajan kasvuvauhdista.
- Pääosin yksityiseen kulutukseen ja rakennusinvestointeihin perustuvaa Suomen talouskasvua kannattelee lisääntyvä velkaantuminen. Ilman nettoviennin tukea elpyminen pysyy vaimeana.
- Maailmantalouden kasvu hidastuu asteittain lähivuosina, sillä vapaita tuotantoresursseja on niukemmin käytettävissä, ja rakenteelliset kasvurajoitteet heikentävät kasvupotentiaalia.

Kulutus on Suomen talouden selkäranka

Arvioimme, että Suomen bruttokansantuote kasvaa tänä vuonna prosentin (ennuste muuttumaton huhtikuun 2016 ennusteeseen nähden). Ensi vuonna ennustamme kokonaistuotannon kasvavan myös prosentin (1,2 %) ja vuoden 2018 kasvun odotamme hidastuvan 0,8 prosenttiin (0,9 %).

Suomen talouskasvu perustuu pääosin yksityiseen kulutukseen ja rakennusinvestointeihin, jotka saavat käyttövoimansa lisääntyneestä velanotosta. Siksi elpyminen on hauraalla pohjalla.

”Kestävä elpyminen vaatisi nettovienniltä kunnollista positiivista kasvuvaikutusta. Tieto- ja viestintäteknologia-alan tuottavuuden romahtaminen rajoittaa kuitenkin yhä niin kokonaistuotannon kuin vienninkin kasvua varsinkin, kun talouden resurssien, työvoiman ja pääoman uudelleen sijoittuminen korkean tuottavuuden sektoreille ja yhtiöihin on Suomessa edelleen puutteellista”, arvioi Handelsbanken Suomen pääekonomisti **Tiina Helenius**.

Viennin näkymät ovat loppuvuodelle hieman valoisammat, sillä teollisuustuotanto on kääntynyt laaja-alaiseen kasvuun vuoden toisella neljänneksellä ja tämä kasvu näyttää kantaneen myös kolmannelle kvartaalille.

”Entisenlaista, vahvaa vientivetoista elpymistä emme kuitenkaan lähivuosille odota, sillä maailmantalouden suhdanne osoittaa kypsymisen merkkejä. Lisäksi heikko vienti kilpailijamaihin verrattuna ennakoi pitkittyvää taivalta hintakilpailukyvyyn palauttamisessa. Kun useimmat euroalueen maat yrittävät samaa, tehtävä on erityisen haastava”, kertoo Helenius.

Kulutus on tänä ja ensi vuonna kasvun selkäranka, ja kulutusta tukee moni tekijä. Kuluttajaluottamus on selvästi kohentunut, inflaatio on hidasta ja työmarkkinat ovat kääntyneet parempaan suuntaan. Parantunut kuluttajien luottamus on ruokkinut myös velanottoa.

”Kotimaiset kysyntälähteet eivät kuitenkaan riitä synnyttämään talouteen merkittäviä inflaatiopaineita, etenkin kuin palkkamallit jatkuu”, tähdentää ekonomisti **Janne Ronkanen**. Ensi vuonna kotitalouksien ostovoimaa ja kulutusta tukevat hallituksen lupaamat 515 miljoonan euron tuloverojen kevennykset.

Investoinneissa on nähty vahva käänne ylöspäin. Varsinkin rakennusinvestoinnit kasvavat ripeästi, kun sisäisen muuttoliikkeen synnyttämä pienten asuntojen patoutunut kysyntä purkautuu kasvukeskuksissa ja erityisesti pääkaupunkiseudulla. Asuinrakentamisen huippu nähtäneen kuitenkin jo tänä vuonna.

Työmarkkinat ovat elpyneet hitaasti vuoden 2015 kesäkuusta lähtien, ja työttömyysaste on pudonnut 9,5 prosentista 8,7 prosenttiin. Työttömyyden lasku jatkuu, ja työttömyysaste putoaa 8,5 prosenttiin vuonna 2018. Työvoiman supistuminen ensimmäisellä vuosipuoliskolla viittaa kuitenkin siihen, että työvoimaa siirtyy yhä enemmän työelämän ulkopuolelle, osittain eläköitymisen johdosta. Näin ollen työttömyysasteen lasku antaa liian ruusuisen kuvan Suomen työmarkkinoiden kehityksestä.

Yhdysvalloissa suhdanne kypsyy, euroalueellakin kasvu alkaa hidastua

Maa- ja talouselämän kasvu hidastuu asteittain lähivuosina, kun vapaita tuotantoresursseja on niukemmin käytettävissä ja rakenteelliset kasvurajoitteet heikentävät kasvupotentiaalia. USA:ssa talouskasvun selkäranka on yksityinen kulutus, jota täystyöllisyys tukee. Investointien kasvu on hidastunut, ja yrityslainoissa maksuhäiriöt ovat kasvussa. Lisäksi pankit kiristävät luotonannon kriteereitä. Nämä seikat viittaavat siihen, että suhdanne on kypsymässä, ja uuden taantuman riski on kasvanut ennustejaksollamme 2016–18.

”Fed nostanee korkoa 0,25 prosenttiyksiköllä joulukuussa ja sen jälkeen odotamme seuraaville vuosille vain yhtä samansuuruista nostoa per vuosi”, Helenius toteaa

Euroalueella talouskasvu on tällä hetkellä niin vahvaa kuin se ylipäättään voi olla, ja pikkuhiljaa kasvu hidastuu. Matalista koroista ja energian hinnasta lähtöisin oleva myötätuuli heikkenee ja rakenteelliset ongelmat, heikko tuottavuus ja työvoiman kasvu rajoittavat talouskasvua. Kasvun hidastuessa EKP:n täytyynee lisätä elvytyspanoksiaan.

”Positiivinen asia euroalueelle on, ettei Iso-Britannia ole vajonnut taantumaan kansanäänestyksen jälkeen. Odotamme Ison-Britannian välttävän taantuman, mutta talouden on silti tyytyminen aikaisempaa vaatimattomampaan kasvuun”, ekonomistit kommentoivat.

Kehittyvässä maailmassa Kiina on saanut vakautettua talouskasvunsa elvytysvetoisen kiinteistömarkkinoiden buumin ja infrastruktuuri-investointien avulla. Raskaaseen teollisuuteen syntynyt ylikapasiteetti ja nopea ja korkea velkaantuminen rajoittavat kuitenkin Kiinan viranomaisten kykyä säädellä talouskasvua. Keskeinen riski, muttei pääskenaariomme, talousennusteessamme on Kiinan velkakuplan puhkeaminen. Kaksi muuta suurta kehittyvää taloutta Brasilia ja Venäjä ovat karistaneet taantuman taaksensa ja odotamme näiden talouksien yltävän lähivuosina positiiviseen, vaikkakin aiempaan nähden hyvin maltilliseen kasvuun.

Talousennuste on luettavissa kokonaisuudessaan liitteessä.

Lisätiedot:

Tiina Helenius, pääekonomisti, Handelsbanken Suomi, puh. 010 444 2404

Janne Ronkanen, ekonomisti, Handelsbanken Suomi, puh. 010 444 2403

s-postit muotoa: etunimi.sukunimi@handelsbanken.fi

Keskeiset ennusteet Suomen taloudelle

Prosenttimuutos, suluissa joulukuun ennuste	2015	2016E	2017E	2018E
Yksityinen kulutus	1.5	1.5 (1.0)	1.3 (0.7)	0.8 (0.8)
Julkinen kulutus	0.4	0.5 (0.0)	0.5 (0.0)	-0.2 (-0.1)
Investoinnit	0.7	4.5 (4.2)	3.2 (4.0)	2.0 (3.0)
Vienti	-0.2	1.0 (1.5)	1.6 (2.5)	0.4 (1.0)
Tuonti	1.9	3.1 (2.6)	2.3 (2.6)	0.8 (1.2)
BKT	0.2	1.0 (1.0)	1.0 (1.2)	0.8 (0.9)
Ansiotasoindeksi	1.4	1.2	0.9	1.0
Kuluttajahintaindeksi	-0.2	0.3	0.9	1.2
Työttömyysaste*	9.4	8.8	8.5	8.4
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä**	-2.8	-2.5	-2.3	-2.0

* prosenttia työvoimasta

** prosenttia BKT:sta

Lähde: Handelsbanken